

ALBINA

REVISTĂ ENCICLOPEDICĂ POPULARĂ

APARE ÎN FIECARE DUMINICĂ

Abonament, pe an în țară Lei 5. — Abonament, pe an în străinăt. Lei 8
 „ „ 6 luni în țară. „ 3. — „ „ un număr 15 bani

Manuscrisele nepublicate se ard.

COMITETUL DE REDACȚIE:

P. Garboviceanu
C. Rădulescu-Motru
G. Coșbuc
I. Otescu
P. Dulfu

G. Adamescu
V. S. Moga
N. Nicolaescu
Const. C. Popș-Tașcă
Gr. Teodossiu.

Redacția și Administrația Str. Mântuleasa, No. 9.

S U M A R :

Recensămîntul general. — *Costache Negruzzi*, Catacombele mănăstirei Némțu. — *Moș-Négu*, Din lumi dispărute. — *Tudora*. — *Radu Dobrescu*, Școalele din județul Ilfov. — *Grig. Teodossiu*, A-și găsi Bacăul. — *I. Halippa*, Ceremoniile nunței. — *Petru Vancu*, Cultivarea viței de vie. — *Paul Popescu*, Datoria de om. — *Radu*, Căinele San-Bernard. — *Ion C. Tomotăla*, Culesul, conservarea și transportul pomelor — *N. Ghinescu*, Voce din public despre cartea d-lui Coșbuc. — Societăți culturale. — Serbare școlară. — Informațiuni școlare. — *Ilustrațiuni*: Peșterii cu oșe de om și de animale. — Mamut găsit în ghețurile de la gura rîului Obi. — Scheletul unei pasări uriașe. — Mamut restaurat prin imaginație. — Căinele San-Bernard.

A P E L

La 1 Octombrie 1899, revista noastră intră în al III-lea an al existenței sale. N'am cruțat nimic pentru a face ca revista să apară tot-d'a-una Dumineca. Deci, pentru a ne pute dii vreme rindui numărul exemplarelor ce va trebui să scótem pentru anul al III-lea, rugăm pe acei dintre abonați, cari nu vor mai voi să se aboneze, să binevoiască a ne incunosciință printr'o carte poștală.

Toți acei ce nu ne vor incunosciință, vor fi considerați că continue abonamentul și deci datorî a plăti.

Suma de 5 lei, costul abonamentului anual, fiind destul de neînsemnată față cu sacrificiile ce facem, rugam a ni se inaintă la începutul anului, prin mandat postal adresat administrației revistei, pentru că numai ast-fel vom fi în măsură să aducem noi îmbunătățiri, spre satisfacerea numerosilor noștri abonați.

Facem încă un călduros apel celor rămași în urmă cu plata, atât pe anul I cât și pe al II-lea, a ne trimite banii.

Avem credința, că cei-ce nu ne-au trimis încă, a făcut-o din scăpare de vedere și vor profita de această ocaziune pentru a repară greșala făcută priu intirziere.

RECENSĂMÎNTUL GENERAL

În vederea recensămîntului general care se va face în luna Decembrie, s'a înființat o comisiune compusă din d-nii M. Stoianescu, secretarul general al ministerului de finanțe, G. Vivescu, directorul contribuțiunilor directe și L. Collescu, șeful statisticeii generale a ministerului domeniilor.

Pentru ca operațiunea acésta să dea rezultate mai bune de cât în trecut, s'aü luat hotărârile următoare:

1) Se va face o publicațiune generală pentru a semnală însemnătatea lucrărei și a arătă că nu urmăresce nici un scop fiscal.

2) Se va cere ca ministerul de interne să ordone să se facă nomenclatura stradelor și numerotarea caselor. Pînă la 15 Septembrie primăriile vor comunică ministerului domeniilor numele și numărul stradelor cu numărul de case din fie-care stradă.

3) Se va cere ministerului de culte și răsboiü, ca învățătorii și șefii de garnisónă să fie obligați a face parte din comisiunile de recensămînt.

4) În comisiunile de recensămînt pe suburbiile săü cätune, va fi un perceptor, un agent de percepție, un învățător sau un șef de garnisónă.

5) Centralisarea și supravegherea lucrărei se va face de sub-prefecți, controlorii financiarî, revisorii școlari și șefii de ocóle.

Pentru fie-care operațiune ve vor da instrucțiuni precise pentru a înlătură erori sau diferențe de procedare.

«Recensămîntul» acesta este *numărătórea* locuitorilor. Statul trebuie să scie câți ómeni trăesc în țară, câte familii sînt, câți membri sînt în fie-care familie, câte case sînt în fie-care comună, ș. a.

Mă întrebă cine-vă: de ce tóte acestea?

Iată câte-vă lămuriri.

De vreme ce guvernul are grije despre bunul mers al trebilor țării, el trebuie să facă legi, regulamente, să ia felurite măsuri. Ca să p^otă lua mai bune măsuri, el trebuie să cunoscă cu deamăruntul tot ce se petrece în țară. Vrea să scie, de pildă, dacă un imposit e prea apăsător; pentru acesta va trebui să scie câți îl plătesc, cum îl plătesc, cât vine de om ș. a. Vrea să scie dacă poporul scade în număr ori crește; va trebui să afle prin numărătoare din vreme în vreme.

În țările civilisate, numărătoarele acestea se fac regulat și cu mare stricteță. Acolo poți scⁱ câți locuitorii sînt în cutare județ sau în cutare oraș; cum trăesc, cu ce se ocupă; sînt familii numeroase sau restrînse...

La noi, când s'au făcut recenseminte, de obicei locuitorii au privit acesta ca un lucru r^u, n'au dat deslușirile t^ote, au spus neadev^{er}uri, cre^und că se vor pune cine scie ce biruri noi, dacă or spune câți copii au cu adev^{er}at sau altele de felul acesta.

De aceea, ne folosim de acest prilej că să rugăm pe toți cititorii noștri, mai ales pe cei de la țară să spue t^ote cu deamăruntul, fiind încredințați că fac țării un mare bine.

Recensămîntul acesta e plin de învățături felurite. El o să ne arate câți streini și de ce n^emurii locuesc la noi; o să ne arate câți sîntem noi Români; o să ne facă cunoscută starea industriilor, a negoțului; o să ne arate o sumă de nevoi, o sumă de rele de cari suferim și o să ne îndrumeze spre căutarea lécurilor pentru a le vindecă.

Să dăm prin urmare cu toții mână de ajutor acestei înțelepte m^esuri.

UN CUVÎNT

Maⁱ bine este a bolⁱ cu trupul de cât cu sufletul.

Din literatura română

CATACOMBELE MĂNĂSTIRII NEMȚU

DE

COSTACHE NEGRUZZI (1)

Nu departe de cetățuea Némțu — a căreia ruine se mai ved încă dărămate de ómenii și de timpurii — mai în sus de pe o vale ce se întinde verde și recorósă între două șiruri de munțișori umbroși, Alexandru cel bun făcù la 1402 o bisericuță de lemn în cinstea S. Ión Teologul, pe lângă care se adunară câți-va monahi, și pentru adăpostirea lor și a altor creștini în timpurile acelea pe când Moldova se bântuia de răsboie și de răscole, zidi aprópe de biserică și un turn de piatră.

Pe atunci înturnându-se de la Viena Ión Paleologul, trecù prin Moldavia. Alexandru îl primì cu tot onorul cuvenit moșténului imperiei Bizantine, însoțindu-l pînă la Galați. Spre resplata ospetiei ce primise, Ión suindu-se pe tron îi trimise lui purpură și corónă împērătéscă, iar mitropolitul Iosef sacos și mitră, dar spre a-și învecinici pomenirea trimise Dómei Anei, soția lui Alexandru, și o icónă făcétóre de minuni a Maicei Domnului.

Ícóna acésta se puse în bisericuța mai sus arătată.

După trecere mai de un veac, Stefan Marele vedënd că s'a mărít numărul călugărilor, începù a zidi la anul 1479 lângă bisericuța lui Alexandru Vodă, o altă biserică mare de piatră cu hramul Înălțării, dar murind el la 1503, o sfinți fiul său Bogdan, și aduse icóna Feciórei acea hărăzită de Paleologul în biserică asta nouă, unde este și pînă în ziua de astăzi.

Acéstă icónă se cunósce că o făcută pe când arta zugrăviei erà în decadență la Greci. Desemnul este grosier și coloritul slab.

Mănăstirea Némțul — ce luase astă numire de la păriul ce curge aprópe — luă o întindere mare. Prin pietatea Domnilor și a boerilor căpătă veniturii însemnate și astăzi acéstă lavră nutresce la o mie cincì sute monahi, și orì ce sărac află în tótă vremea aici căutare și ospétare.

Mai multe biserici și paraclise se zidiră pe lângă acésta, dar bisericuța S. Ión Cuvintătorul de Dumneđeú, acea făcută de Alexandru cel bun, deși învechită, stă pe lângă ele ca o sfintă reliquie dovedítóre că ea a fost începétórea acestui locaș dumneđeesc; însă învechindu-se fórte, se făcù în același loc alta de piatră tot în numele S. Teolog; dar de o arhitectură nouă. De și acésta e mai frumósă, mai grațióasă, e de

(1) Veđi portretul și biografia acestui autor în «Albina» No. 34, Anul I.

jălit acea vechie de lemn, și eră de dorit ca asta de acum să se fi făcut întocmai după modelul bisericuței lui Alexandru Vodă. Din norocire tot a mai rămas turnul de care ți-am vorbit mai sus, care stă încă întreg cuprins într'un unghiū a zidului mănăstirii.

Lîngă biserica acēsta e mormîntul monahului Chiril Carp (1) unul din ostenitorii și fundatorii ei. Alăturaea stă mormîntul monahului Platon, ucenic al cuviosului Stareț Paisie. Frații ne-au spus lăudata viață a acestui călugăr, care de și privit de tótă obștimea ca un cuvios, eră cel mai smerit între toți, urmând porunca evangelică: Cel ce vrea să fie mai mare între voi, să fie vouē slugă. Prevēdēndu-și sfîrșitul, cucernicul Platon s'a rugat să nu-l îngrope cu paradă, ci numai un preot să-l întovărășescă la grópă spre a-i ceti rugăciunile morților, dar nu fu ascultată cererea lui. Toți slușbașii mănăstirii îmbrăcați în aurite vestminte, cu cîntări, tămăeri și făcliī plecară ca să însoțescă rēmășițele sfintului bărbat; cînd eacă cerul se întărită, vîntul stinge luminele și plóia vārsāndu-se în șiróie, silesce pe toți a-și căuta aciuare prin chiliī. Inșă îndată ce a rēmas mortul cu un singur preot, sórele sparge norii, plóia stă atîrnată în aer fără a cutezā să cază, și înmormîntarea cuviosului monah se sfîrșesco în pace și liniște.

Sub biserica asta nouă sînt catacombele mănăstirii în care se pun ósele morților cînd le desgrópă din umedul lor locaș, ca să dea locul lor altor morți mai próspeți. Acēstă hrubă e boltită; are șese stînjeņi lungime, trei lățime și șese palme înălțime. O singură ferestrică ce slobóde o rađă misterioasă pe o icónă a Măntuitorului care stă pe un tetrapod în fund, luminezā acest loc funerar. Trei rînduri de polițe zidite sînt dealungul păreților, iar pe sub ele dulapuri.

— Ce se înșiră pe poliți? — Titve de morți. — Ce se pune în dulapuri? — Óse de morți.

Cînd s'a deschis ușa, și m'am coborît în acest azil al morții, un sfint fior m'a cuprins; și de n'aș fi fost pregătit pentru o asemenea priveliște sau de eram singur, aș fi cădut în genunchi umilindu-mē dinaintea lui Dumneđeu în fața acestei mulțimi de morți. In adevēr, omul se simte cāt e de mic înaintea marei puteri a lui Dumneđeu înaintea astor óse muced ce au avut odiniórá carne și sînge ca noi!

După aceste întăiū cugetări triste, altele mai lumesci m'au cuprins. Aste capete așezate cu simetrie pe poliți, aste óse puse cu regulă în dulapuri, m'au mahnit și m'au supērat. Ce sînt ele alta de cāt noi, rēmășițe a celor ce au fost ca noi? Și nouă nu ne place a vedē că se jócă cine-vā cu noi cînd trāim, cu atāt mai vîrtors după ce am murit. Liniștea

(1) Fiind laic se numia Serdarul Constantin Carp.

mormîntului e mai de preferit de cât astă regulă, unde titvele noastre figuréză ca şipurile în magazinul unui spiţer.

Maî bine de douë sute capete sînt pe aceste poliţi de piatră; fie-care are lipit pe el câte o ţidulă pe care e însemnat numele celui ce l-a purtat. Este de luat séma că unele din ele sînt maî pe jumătate putrede de rugina pămîntului sau de bólele de cari a pătimit în viaţă. Un doctor Gal pipăindu-le ni le-ar puté spune, şi póte din sciinţa cranologiei s'ar puté află câte virtuţi, câte viţiuri au fost în ele.

Căutând aceste titve, vėduiū una maî mică, maî delicată; osul eră alb şi luciu, dar nu aveă nici o etichetă lipită pe ea. Monahul ce-mi slujă de cicerone mi-a spus că eră a unei fete ce a murit acolo, dar nu sciū să-mi spue maî mult. Curiositatea mea nu se îndestulă cu atăta. Am întrebat, am cercetat şi am descoperit o fórte tristă dramă pe care îţi voiū spune-o altă dată, căci acum mă grăbesc a lăsa pe morţi, ca să mă întorc între cei vii.

DIN LUMI DISPĂRUTE

ine nu-şi aduce aminte din copilărie cu câtă plăcere ascultă basmele pe cari vre-o bătrână iubitoare sau vre-un moş sfătos le spunea ca să-l adormă? Povestea îşi urmă încet cursul şi toate acele icóne încântătoare sau înflorătoare, ne treceau pe dinaintea ochilor şi ne fermecau închipuirea. Trăiam şi noi cu Feţi-frumosi şi cu Cosinzenele; întrebam mereū:

— Dar, moşicule, o fi departe ţara de care spui?

— Departe, veđi bine!...

— Dar cam cât?...

— E! Cum póte omul să măsoare?...

Par-că plecăm şi noi să ajungem pe «tărîmul celălalt», să vedem pe Sfînta Vineri, să vedem grădinele fermecate şi caii cu aripă şi altele şi altele...

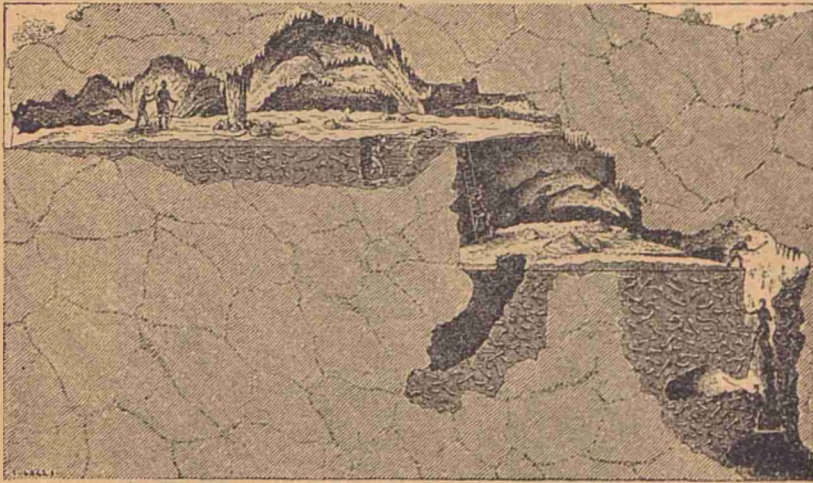
Şi când am mers maî tîrđiū la şcolă şi am citit în istorie cum trăia lumea acum o sută şi o mie de ani, ne-am pus de atătea ori întrebarea: Dar cum o fi fost maî nainte... şi maî nainte?... Póte omul să păstrundă trecutul? Şi cât de departe?...

Când se retéză dintr'un munte ca să se facă vre-o

șosea sau vre-un drum de fier, veđi cum sînt înșirate unul peste altul straturî, straturî de pămînt, unul mai vînăt, altul mai roșcat, altul mai negru. Și te întrebî : cum s'aũ aședat? Și știința îți spune că le-aũ adus apele, că înfățișarea ținutului pe unde te plimbî acum s'a schimbat în cursul vécurilor, de sute și de sute de ori. . . Aũ fost alte plante, alte animale; acele soiurî aũ dispărut, aũ venit altele în locul lor.

Știința se silesce să le afle. Săpându-se la adîncimî mari, tăindu-se ghieturî ce stau de demult nepătrunse prin țările frigurose, s'aũ găsit oșe, s'aũ găsit felurite urme ale unei vieți trecute, ale unor lumî dispărute.

Prin peșterile gróznice, acî cu bolți înalte de le zărescî de-abiã tavanul, acî cu coridóre micî pe carî le trecî pe brîncî, s'aũ găsit depozite enorme de

Peșteri cu oșe de om și de animale.

osăminte. . . Acî zac grămeđi, grămeđi de felurite rămășițe de animale și de ómeni. Cum or fi fost acele animale? Cum or fi fost ómenii de atunci? S'aũ luat oșe, s'aũ potrivit unele lîngă altele și s'aũ format schelete și s'aũ minunat cercetătorii când aũ vedut proporțiile enorme ce aveau acele animale. După aceste schelete și-aũ đis ómenii de știință că

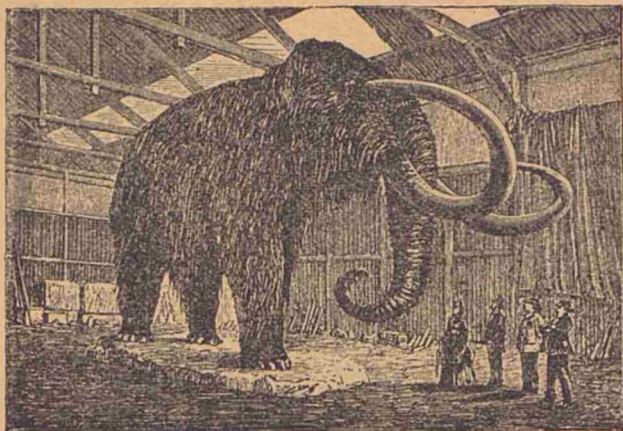
Mamut găsit în ghețurile de la gura râului Obi.

Scheletul unei paseri uriașe.

a fost un elefant, a fost un urs, a fost o pasere ori un reptil; apoi *prin închipuire* au îmbrăcat cu carne, cu piele, cu pene, cu păr, sau cu solți acele schelete și au alcătuit tipuri de animale dispărute.

Iată unul grozav care se chiamă *mamut*, un fel

Mamut restaurat prin imaginație.

de elefant. . . Așa o fi fost? . . . Cine scie? Póte că ar rîde dacă s'ar deșteptâ din somnul vecinic și s'ar vedé așa de schimonosit! . . . Un mamut de felul acesta s'a păstrat aprópe întreg în ghieturile de la gura rîului Obi, în Asia. Aú spart ghiata și aú aflat ósele unele lîngă altele formându-î scheletul mai pe deplin.

Dar iată și o pasere neînchipuit de mare: de doué ori cât un om înalt.

Dar omul, cum trăia? . . . Sciința ne spune câte-vâ lucruri interesante, ne dá câte-vâ amănunte. . . Dar despre acestea vè voiú vorbi în alt număr.

Moș-Neagu.

VORBE VECHI

Ne cercetat, nu învinováți pe nimeni.

Străduesce-te să fii mai ales drept, de cât bun.

TUDORA

Numai în religione putem găsi adevărata mângâiere.

Tudora, văduva unui biet pescar, locuia într'o colibă înconjurată de pădure, pe țărmul Dunării, foarte aproape de schela Bechetului. Murindu-î soțul, singura mângâiere ce-î mai rămăsese, eră unicul ei fiiu Anton, copil frumos și drăgălaș, în vîrstă de vr'o cinci anișori. Ea se nevoia din tôte puterile să-î deă o creștere bună, principiî de religione și de virtute, socotind ca o datorie să lucreze ziua și noptea spre a-l întreține și a-î păstră coliba părintescă, cu dreptul de a putea să îmbrățișeze odată meseria de pescar. Bieta văduvă căutase cu timpul să părăsescă d'o-cam-dată chiar pescuirea, și tôte uneltele soțului ei staî acum aședate cu îngrijire de la mörtea lui, așteptând ca copilul să ajungă în stare de a se folosi de dînsule. Aceste lucruri, plasele agățate în perete și luntrișóra răsturnată lîngă colibă, amintiaî sărmanei femeî cât trăise de fericită cu soțul ei și cât de nenorocită se află acum.

Fiind foarte îndămînată în țeserea plaselor, ea își ținea viêța mai mult cu acest lucru. Iubirea-î de mumă o îmboldia la muncă, pe care o prelungia mai tot-deauna pînă către meșul nopții, ca să pôta crește pe micul Anton, care dormia dus în timpul îndelungelor ei veghierî.

Intre acestea, și copilul se purtă cât se pôte de bine cu mamăsa, ca să-î placă și s'o mulțămescă. De câte ori o vedeă că plînge când prin vre-o împrejurare, își aduceă aminte de răposatul ei soț, bietul copilaș se siliă s'o mângâie cum se pricepea și el.

După cât-va timp de când rămăsese văduvă, veni la Tudora un frate al ei, pescar dintr'un sat vecin, și-î aduse un crap minunat. Uitându-se la frumosul pesce, nu-și mai putu opri lacrimile:

— Vai! dișe ea nu credeam să mai vîd, în coliba mea, un asemenea pesce!

— Nu mai plînge, mamă, răspunse Anton; când voiî fi mare, o să-ți aduc eu pesce și mai frumos de cât ăsta.

Tudora îi răspunse cu un zimbet duios:

— Da, Antonică, tu o să fii odată mângâierea și ușurarea căruntețelor mele. Silește-te a deveni bun, muncitor și onest, că tatăl-tău, și atunci voiî fi cea mai fericită dintre mume.

Intr'o frumoasă zi de toamnă, Tudora se sculase dis-de-diminetă și începuse a lucra la o mare plasă, pe care doria s'o sfîrșescă peste zi. Anton se duse și el în pădure, ca s'adune jir, pe care mamă-sa îl vindea ca să-și cumpere lumînări orî uleiū pentru îndelungele-î veghierî de iarnă. Copilul eră foarte mulțamit, când puteă s'aducă a casă coșulețul plin, căci atunci mamă-sa, spre a-l încurajă și a-l deprinde de timpuriū cu munca, nu încetă să-î laude îndămânarea.

In acea zi, către amiezi, copilul nu mai putea de fōme și de osteneală. Mamă-sa îl chiemă să mănânce, și el alergă îndată. Cumpătutul lor prânz, compus din lapte și legume, eră aședat pe masă, la umbra unui frumos stejar din fața colibeî într'o poiână așternută cu verdetă. După ce mîncară, Tudora îi dîse:

— Acum dormi puțin sub copac, că eū mē duc să lucrez, și o să viū să te deștept mai încolo. Aide, dormi liniștit.

Apoi intră în colibă cu lingurile și talerele. Puțin după aceea întorcendu-se, vędū pe Anton adormit pe verdetă, c'o mână sub frumosu-î căpușor, iar cu alta întōrsă pe după coș. Zimbiă în somn, și mișcarea frunzelor bētrânului stejar lāsă, din când în când, să străbată pînă la dînsul cāte o rađă de lumină strălucitoare, care-î rumeniă și mai mult frumoasa față.

Ducendu-se iarăși la lucru, Tudora își puse tōte puterile ca să-l termine. Când lucrēză cine-va cu stăruință, timpul se scurge repede: douē ore trecuseră ca un minut. Atunci vru să deștepte pe scumpu-î copil, dar, ajungēnd sub stejar, nu-l mai găsi acolo.

— Dragul mamei, dîse ea, a plecat iar cu panerul, ca să culēgă jir.

Se bucură mult d'atāta tragero de inimă, însă tot îi părū rēu că nu venise să-î dea de scire despre plecarea lui. Nicî că-î treceā prin minte nenorocirea ce-o așteptă! Se întōrse dar a-casă, întinse plasa pe iarbă și, vędēnd că p'alocurea mai avea trebuință de ore-carî îndreptări, se puse din noū la lucru; ast-fel trecurā mai multe ore, fără să simță cea mai mică neliniște. In cele din urmă, începū să se mire că nu îi mai veniā copilul, și felurite gāndiri îi cuprinsēră sufletul. Se puse dar să-l caute în tōtă pădurea, care eră ca de trei sute pogōne, îl strigă din tōte puterile; dar îndeșert, căci nu-l găsi nicāiri. La strigările-î disperate rēspundeā numai ecoul pădurii.

După ce-l căută pretutindenî, simți un fel de spaimă și neli-

niște. «Dumnezeule, își dăse ea cu dorul unei mume, care presimte pierderea scumpului ei copil, nu cum-va o fi eșit din cuvântul meu? S'o fi dus pe malul Dunărei!».

La această cugetare înfiorătoare, o răcelă de mörte îi înghieță inima; apoi, venindu-și în simțiri, alergă spre Dunăre. Aci, pe nisipul țărmlui, nu se vedeau de loc urmele ce ea căută cu atâta înfocare. Se duse dar în sat, unde întrebă pe totă lumea despre copilul ei; însă nimeni nu putu să-l dea vre-o scire despre dînsul, căci nimeni nu-l văduse. Sătenii înduioșați, luară cu toții hotărîrea da a-l căută în tot ținutul: unii merseră să străbată pădurea în toate ascunsurile ei, alții se răspândiră pe câmpie, alții începură a cercetă pe țărmiș riului. Cu toate astea, îi apucă năptea și nimic nu aflară.

— De va fi cădut în Dunăre, dăse un pescar, apa o să-l scotă colo, pe stratul de nisip de lângă salcie.

Nenorocita mamă se cutremură, auzind aceste cuvinte. Sfișiată de durere, se întörse la coliba ei unde petrecu totă năptea plângend și suspinând amar. În revărsatul zorilor, alergă iarăși la țărml riului, ca să găsească cel puțin corpul neînsușlețit al scumpului ei copil. Mult timp după aceea se duse acolo în toate diminețile și serile, întrebând pe toți căli întâlnia, dacă i-au vădut copilul; dar nimic nu află despre dînsul. Pescarii, cari plecau după trebuințele lor din spuntarea dălei, precum și cei ce se întorceau sêra a casă, o întâmpinau umblând pe marginea Dunărei, suspinând și rădicându-și mânilă către cer, ceea-ce făcea să li se sfișie inima de întristare și de compătimire.

Ast-fel trecuse mai mult timp, fără să se găsească copilul, și nenorocita mamă nu putu avea cea mai mică scire despre sörta lui. Nemărginită-i eră durerea și nimic n'o mai putea consolă. «Va! strigă dînsa, în ce-am păcătuit ore, ca se perd așa de timpuriu un soț atât de bun și un copil atât de iubit! Prea multe nenorociri d'odată!... De n'ași crede că Dumnezeu mi le-a trimis, singură mi-ași rădică vięta.»

Mai adesea își făcea cele mai aspre muștrări. «Ar fi trebuit să-l priveghiez mai bine! O voi, cari aveți încă fericirea de a fi mume, dăcea ea femeilor din sat, cari veniau s'o mângăie, fie-vă de învățatură nenorocirea mea, spre a vă îngriji copiii mai bine. Nu-i perdeți din vedere nici un minut. Ah, dacă bunățatea cerului mi l-ar înapoia și pe al mîeu!...»

· Dîcînd acestea, suspinurile îi tăiau vocea, şi roie de lacrimi îi curgeau pe faţă, şi nimic nu-î mai putea alina suferinţele.

Tudora, strivită de durere, ajunsese în stare de compătimire, ba i-se sdruncină şi sănătatea. Peste câte-va săptămîni, ducîndu-se la biserică într-o duminică, cu vestmintele ei cernite, cei de faţă şoptiră între dînsii: «Biata femeie nu o s'o ducă mult pînă să şi urmeze bărbatul şi copilul în lumea ceea-laltă.»

Preotul satului, bătrîn cum se cade, care împărtăşia atât nenorocirile, cât şi bucuriile consătenilor, se dusese în mai multe rînduri la dînsa, ca s'o console. Când o vedu în biserică, cu faţa galbenă şi cu totul schimbată de mîlnire, rămase uimit şi o chemă la dînsul după eşirea de la biserică. Când ea intră în casă, preotul sta înaintea mesei de lucru şi scria într-o condică. O primi cu bună-voinţă şi o rugă să şedă un minut, pîn-o termină ce avea de scris. Intre acestea, ea îşi aţintî ochii la o iconiţă rotundă, cu margini poleite.

— Se vede că-ţi place mult iconiţa, îi dîse preotul sculîndu-se şi lăsînd pana din mână.

— Da, părinte, răspuse Tudora. Cu toate acestea, nu mă pot opri d'a plînge, uitîndu-mă la dînsa.

— Scii dumneata ce înfăţişază? o întrebă bătrînul.

— Da: e Sfînta-fecióră. Şi nici o dată nu mi s'a întimplat să ved un chip mai frumos al unei mume duióse, care-şi plînge mórtea preă iubitelui ei fiu.

— Ei bine, într'însa poţi vedé cel mai frumos şi mai mîngăietor exemplu pentru dumneata. Priveşce bine acéstă iconă: ea îţi arată pe sfînta mîmă a mîntuitorului Christos, cu inima străpunsă de durere la vederea dumneedeescului său fiu rěstignit pe cruce, când sta de faţă la chinul, la ţipetul şi la mórtea lui sfîşietóre, de care se cutremurá cerul şi pămîntul. Uită-te cum îşi înalţă spre cer ochii plini de lacrimi şi mînilé slăbite, arătîndu-şi printr'acéstă pietatea, supunerea şi încrederea în Dumneđeu. Rađele strălucitóre, ce-i înconjóră capul, însemnéază fericirea de care se bucurá acum în cer şi pe care a meritat-o, prin îndelunga-í răbdare în restrişte, prin nestrămutata-í credinţă în Dumneđeu. Negreşit că şi dumneata ai suferit pe rînd două pierderi mari: soşul şi copilul! Un cuţit cu două tăişuri ţi-a străpuns inima. Inalţă-ţi însă căutăturile către cer, pune-ţi totă încrederea în Dumneđeu şi rógă-l ca, din înalţime, să-ţi trimită mîngăiere şi putere. Precum scii, sfînta Maria stătú în piclóre

lîngă crucea fiului ei; credința religioasă, puternică și neclintită îi întări și mai mult inima, în timpul mîhnirii, și o împedică de a cădea în disperare. Ast-lel, fiica mea, numai statornica încredere, că tot ce ne vine de la Dumneșeu este spre binele nostru, pôte să te întărească și să te împedice de a cădea în prada durerilor. Nu uită nici odată unde ai să se curme tôte suferințele noastre, și că nemărginită va fi fericirea ce le va încunună. Numai prin suferințe se încercă și se vedește virtutea; ele trec repede, și fac loc fericiril nesfirșite. Numai prin suferințe Christos și-a întemeiat mărirea. Sfînta Maria l-a urmat pe acéstă cale spinosă, și noi n'avem alta, spre a ajunge în cer.

Tudora ascultă cu respect cuvintele preotului și, pe cînd îi vorbiă, ochii nu i-se mai rădicaū de la chipul Sfîntei-feciore.

— Ei bine, părinte, d'acum încolo o să urmez după povețele slinției-tale : o se mă rog, o să cred și o se dîc : *împlinescă-se voia ta, Dómnne!*

— Fórte bine, fiica mea, sînt mulțamit de acéstă hotărîre, și voiū rugă pe Domnul să-ți vină în ajutor, spre a te întări într'însa. Noi nu putem nimic singuri; cată să cerem întru tôte a-jutorul lui Dumneșeu, fiind-că numai el pôte să dea puterea de a ne pune în lucrare hotărîrile cele bune.

Apoi, fiind-că eră vorba să îndulcescă o inimă amărîtă, luă din părete prețioșa iconiță, și i-o dete, dîcîndu-i :

— Ține sfînta iconiță, ia-o, pune-o în părete și, cînd vei simți că mîhnirile îți înăspresc inima, că dureróse cugetări îți impresórá sufletul, uită te la Maica Domnului și rógă-te serbinte, căci îți va da curagiū și putere. Cu ajutorul lui Dumneșeu, rana se va vindeca pe nesimțite și... gîndesce-te că cununa ce ne așleptă în cer va fi cu atît mai frumósă, cu cît vor fi mai mari suferințele noastre pe pămînt.

Tudora urmă întocmai după îndemnul bunului preot și durerea i se alină cu încetul. Cu tôte astea, de cîte ori treceă pe dinaintea stejarului sub tulpina căruia vechuse pentru cea din urmă óră pe scumpul ei copil dormind, ca un fior rece îi treceă prin inimă. Adesea îngênunchiă pe iarba unde dormise Anton și scăldă pămîntul cu lacrimi. Și fiind-că în urmă simțiă în cuget un fel de muștrare pentru atăta plânsset, îi veni în minte fericita idee de a face o scobitură în trunchiul copaciului și de a aședă într'însa icóna mîngăietóre. «Vederea stejarului, își dîsc ea, neîncetat îmi reînnoiesce durerea; ei bine vederea sfîn-

teî icône, îmi va reînoi puterile și răbdarea: va fi un semn despre iubirea mea pentru amintirea scumpului meu Antonică.

Spuind această preotului, el laudă și încuviință ideia. Atunci Tudora săpă în trunchiul stejarului o mică scobitură rotundă, în care așază icôna.

Din minutul acela, de câte-orî trecea pe dinaintea copaciului, își uită durerea și strigă privind, frumoasa icônă:

— Sfântă-leciôră, vino în ajutoru mi! După aceea se rugă în, sineși, și îndată își simțîa inima ușurată.

(Va urma.)

Șcôlele din județul Ilfov

Trec acum la al doilea punct principal—la cercurile culturale. Aci încă am fericirea a vă comunica că și aceste cercuri culturale atât de mult dorite de mine și atât de necesare pentru propășirea sătênului nostru au dat rôte forte îm-bucurătore. Pe multe locuri s'au făcut bune începuturi iar în altele cum este acela presidat de d-l S. Vasilescu Radovan chiar au întrecut așteptările mele. Veți cunôsce că Românii sînt doritori de cunoscînțe folositoare și sănătose și încă că rolul învățatorului nu este terminat între cei 4 părăși; învățatorul mai are de lucru și în afară de școlă tot cu aceia pe care l-a avut în școlă, căci în comunele rurale el este facla civilizați-unei. Învățatorul fiind cel mai cu carte, de la dînsul trebuie să pornescă cuvîntul cel înțelept și în tôte începutul cel sănătos; el trebuie să îndrumeze țărănimea pe calea progresului, prin sfatul și exemplul său; el să fie apărătorul nestrămutat al principiilor pe care se întemează ordinea socială și propagandistul neobosit al aspirațiunilor noastre naționale. Munca sa este mare, este nesup de mare; recunoscînța către dînsul însă va fi și mai mare, căci în timpurile din urmă s'a adevărit cu prisosință că într'o țară există cam atâta forță cât a știut și a voit să pună într'însa învățatorul.

Sufletul mi se umple de bucurie când văd că nici n'a sosit finele anului și cu tôte acestea aste două feluri de instituțiuni au ajuns așa de departe. Dar în sufletul aceluia de la care au pornit întâiași dată aceste lucruri atât de frumoase ce credeți dumnevoastră că trebuie să se petrecă? Și iarăși câtă mulțumire sufletescă va avea în urmă acela care luând în spinare un lucru abia început îl va duce la un bun sfîrșit.

În acest an școlar cercurile culturale împreună cu cantinele școlare au format unul din punctele principale ale preocupațiunilor mele și în acest scop am alcătuit un proiect de statut pe

care vi-l presint d-văstră și vă rog a-l studia cu atențiune și a propune toate modificările ce se cred necesare. Din comisiunea ce veți alege pentru studiul acestui proiect de statut va trebui să facă parte neaparat și 2, 3 învățători de la școlile pe lângă cari au funcționat cantine. Această comisiune în vederea statulelor va trebui să facă și un regulament pentru funcționarea cantinelor școlare și cercurilor culturale.

Tot din sinul d-văstră propun a se mai alege o comisiune care să studieze mijlocele cele mai nemerite prin care să facem pe sătenii a-și trimite cu drag copiii la școală. Veți avea în vedere că între altele sătenul nostru caută să vadă că din școală ese pentru el și un beneficiu real.

În privința stărei materiale am de spus următoarele :

a) Pentru anul acesta consiliul județen a votat suma de 20.000 lei ca subvențiune pentru învățători, ceea ce va face ca la repartisațiune, care se va face iarăși în mod egal, să vie o sumă cu mult mai mare de cât anul trecut.

b) În inspecțiunile mele am constatat că una din cele mai mari pedici la bunul mers al instrucțiunei este lipsa de mobilier și în special de bănci. Am avut școle unde nu se găsesc bănci nici pentru $\frac{1}{2}$ din numărul elevilor, așa că mulți din copii erau nevoiți să stea în picioare sau trântiți pe jos cu placa și condeiul în mână. De aci pentru învățător o greutate nespūsă de mare și în genere în școală un progres cam puțin multămitor. De aceea în urma comunicărilor mele și a intervenirei d-lui Prefect, Consiliul județen a votat suma de 80.000 lei pentru facerea unui mobilier sistematic de o cam dată la școlile cu localuri bune. Pentru acesta toate lucrările sînt făcute, în luna Maiu se va ține licitație și în August mobilierul va fi gata.

c) Un alt rău iarăși destul de mare este faptul că cea mai mare parte din școli se găsesc isolate fără verdetă și fără umbră prin jurul lor, iar sermanul copil cu capul gol în timpul recreațiunei sau înainte de intrarea în clasă cu greu pôte răbdă arșița sôrelui din timpul verii. În ast-fel de condițiuni școală și învățătorul numai ca exemplu de regulă și de gospodărie nu pot servi.

Dorința mea este ca fie-care școală să aibă cel puțin câții-vă tei sau castani sălbatici ori și alți arbori puși într'o regulă și o simetrie așa cum trebuie să fie la un local de unde copiii pe nesimțite să se deprindă cu ordinea și cu frumosul. Dacă însă școală dispune de o bucată de pămînt mai mare, atunci ar fi bine ca într'o parte a școlei arborii ca cei menționați să formeze nisce alee frumoșe prin umbra cărora micii copilași cu cărțile în mână își vor învăța cu mai mult drag lecțiunile cerute; iar într'o altă parte o grădiniță de pomi roditori din diterite specii, împreună dacă se pôte, cu o mică școală de pomi de unde fie care copil să pôte avea câții-vă puișori pentru grădinițele lor.

Sînt sigur că exemplele acestea vîi vor găsi un resunet cu mult mai mare de cât tôte teoriile și povețele ce vom da în acest sens.

Ba când în capul comunei se vor găsi omeni care să cunoască importanța școlii și datoriile lor față de școlă, eu am speranță că pe lângă acestea se vor mai pute face și alte soiuri de culturî. Cum trebuie făcut și cât trebuie făcut rămîne numai la chibzuința învățătorului și la ajutorul ce acea școlă prmesce de la comună.

Trebuie știut însă că la început are să se întîmpine greutate chiar la școlile care se găsesc în condițiuni favorabile. Dar închipuiți-vă 3, 4 ani în urmă când greutatea este aproape înlăturată și școlă înfrumusețată. Câtă mulțămire nu va procura învățătorului, școlarilor și satului întreg o asemenea lucrare! Astăzi te ia jalea când intri într'un sat și vezi curțile sâtenilor pustii, grădinile lor pline cu burueni sau numai cu salcâmi așteptând 10—15 ani pînă să dea un lemn, pe când copilașii lor tîtă vara duc dorul de pîme. D vîstre ați observat când trec căruțele prin sate cu mere, pere sau prune cum alergă toți cu străchinile de malaiu sau alte cereale spre a cumpăra atît de scump aceea ce nu-i ar fi costat aproape nimic și cu tôte acestea îndestulare tot nu pîte fi. Copilul încă va rîvni la vecinul său unde vede un mic pomuleț sau în lipsa gimnasticeii de la școlă, face un mic exercițiu peste gardul vecinului spre a-și apropia aceea ce este convins că nu este al său. Tot așa, dacă nu și mai rău se întîmplă și cu zarzavatul.

Pentru tôte acestea însă recunosc că afară numai de câte-vă casuri, învățătorul nu este nici de cum vinovat pentru că localul de școlă se găsește neîmprejmuit și comunele în genere nu dau nici un ajutor pentru acest scop.

Din parte-mî, pe de o parte voi căuta în înțelegere cu dl Prefect ca școlile să fie împrejmuite și pe de alta a se da după cerere pomii și arborii necesari; iar d-vîstre prin școlă și în afară de școlă, vă rog, cu tîtă stăruința îndrumați sâtenii pe calea cea bună, căci în sate cum am mai spus, învățătorul este factorul puternic al luminei și al ordinei; el este, cum se scie, delegatul civilizațiunii și tîtă omenirea de la dînsul aștepă numai aceea ce este bun și folositor. Lucrând în modul acesta, va veni timpul când ni se va dice: vouă se datoresce mult propășirea țarei căci voi ați alungat întunericul ce a învăluit mintea sâtenului și în schimb ați dat lumină, fericire și bogăție, familiei, satului, județului, deci scumpei nîstre țări.

Radu Dobrescu.

DE ȚINUT MINTE

Fii drept, pentru ca să câștigi în adevăr cele drepte.

A-și găsi Bacăul

Când omul dă de vre un necaz, de vre-o șugubină cu alt om, numai că îl auzi dicând: Cu ăsta mi-am găsit Bacăul. El vrea să dică, că a pățit-o, că a dat de dracul, că nu se așteptă la o asemenea întâmplare rea.

Un negustor prins cu ocaua mică, un pungaș surprins în fapta lui necinstită, poate să-și dică: Mi-am găsit Bacăul. Cu alte cuvinte: mi s'a înfundat, nu mai merge, a ris dracul de noi.

Alte-ori se întorce lucrul. Auzi pe unul dicând:

— Bagă de sémă, neiculiță! O să-ți găsești Bacăul cu mine! E aceeași dicătoare românească, cu același înțeles, spusă într'un chip amenințător.

Cu câte alte dicători nu se poate înlocui? O s'o pățesci de-a binelea! Veđi să nu-ți ia părul foc! Cu mine nu e de glumit, că eú sînt nașul tēu! Te-am apucat de scurt acum! Eú am să te învăț câți bani are leul!

Explicarea dicătorii «a-și găsi Bacăul» o găsim în istoria țarei noastre. (1)

Pe la anul 1410 adecă prin vécul XV, Bacăul eră pe fruntaria dintre Moldova și Muntenia. Acest oraș eră pe atuncí un punct însemnat de vamă, loc de deslegare a mărfurilor venite de prin Transilvania și Muntenia. Se plătiaú două feluri de vămí, una pentru valórea lucrurilor și alta pentru greutatea lor. Acolo cupeții și călătorii erau strașnic căutați, suciți, rēsuciți, mai scotociți póte de cât în ȕilele noastre. Indată ce erai prins cu ceva, cu vre-un lucru pe care îl tainuiseși, apoi aveai să dai séma judecătorilor și să plătesci globnicilor banii cu care erai amendat, dacă nu cum-vă te bágă și la gros.

Cine eră ast-fel prins, putea fórté bine dice: Mi-am găsit Bacăul! ceea ce însemná: Am pățit-o la Bacău, unde am fost prins cu lucruri tainuite. Am plătit glóbă pină n'am mai putut și mă mir cum am scăpat.

Se face deosebire între *a-și găsi Bacăul* și *a găsi Bacăul*.

(1) Veđi cercetările d-lui Hasdeú în Dicționarul sēu la cuvîntul Bacău. Mulțumită acestor cercetări cunóscem înțelesul dicătorii în mod sigur.

Cea de-a doua dicere înseamnă: a ajunge la orașul cu acest nume ori am aflat orașul pe care îl căutam. Nu se prea întrebuintează ađi de cât când arăți pe hărți.

Pentru dicetorea întâia, poporul i-a întins înțelesul, în cât aprópe nu-i mai cunoscî însemnarea sa de la început. Ađi o spuî ori-cuî, care cu fapta saŭ cu vorba ři-a adus vre-un neajuns. O spuî ca om mare unuia mai mic, ca stăpân, slugii; ca prieten, în gluma saŭ într'adins, prietenului. ři scriitorii își găsesc adesea ori Bacăul cu criticii; dar cu deosebire hoșul ři buclucașul își găsesc Bacăul, căci atunci li se înfundă.

Cum vedem, explicarea e istorică, nici de cum datorită firei locuitorilor din Bacău, de care nu ne putem plânga că sînt ómeni rěi.

Grig. Teodossiu.

Moravurile Românilor din řinutul Chișineului

CEREMONIILE NUNŢEI (1).

Căud e gata masa, nănașa ia pe mirésă dintre drujte ři o aduce în casă. Aici încep a se găti spre iertăciune ři la drum. Ceremonia acésta e cea mai mișcătore.

În mijlocul casei pun două scaune pentru părinții miresei; mirele ři mirésa, așterněnd un lăicer staŭ în genunchi dinaintea părinților; cei din casă staŭ în picóre ři unul din vorniceî dice «iertăciunea», exprimată în următóarele versuri populare:

Ascultați, ascultați cinstiți nuntași
 ři dumniavóstră împrejurași,
 Cu noi acestor părinți ne vom rugă,
 ři dumniilor fiil sěi vor iertă,
 Iară noi cu fiil ne vom smeri
 ři de rost vom grăi.
 ři dumniavóstră cinstiți părinți,
 Cari de la milostivul Dumneđeu sînteți rinduiți,
 Ca ři pomii cei rodiți,
 Ce fac róda ródelor
 Din recoltul rădăcinilor,
 Așa ři pre dumniavóstră Dumneđeu să vė învrednicéscă.
 Căutați pre acei doi fiil al dumniavóstră îngenuchiți,
 ři de la inimă vė umiliți,

(1) Veđi No. 42 43 ři 44.

Și cu duh de la inimă să-I Iertați și să-I blagosloviți.
Că nu sînt fii în lume să trăiască
Și părinților să nu greșescă.
Că părintii mult se osîndesc,
Pîn' pre fiii săi îi cresc
Și de toate relele îi feresc.
Că așa și Dumneșeu
A făcut cerul și pămîntul
Numai cu cuvîntul
Și marea, și cele ce sînt într'însa
Numai cu Țisa;
Iar cerul și pămîntul
L-a împodobit Dumneșeu:
Cu sôrele, cu stele, cu luna,
Care o privim tot-d'a-una;
Și pămîntului a poruncit Dumneșeu
Și îndată l-a înverșit
Și încă l-a împodobit:
Munții cu măgurile, codrii cu isvôrele,
In care locuiesc toate fiarele,
Și tot felul de pome roditoare,
Fie-care după sêmînta sa;
Că așa a vrut sfinția sa.
După acestea, după toate,
Ca un Dumneșeu cel ce pôte,
A făcut raful la răsărit,
Deosebit de pămînt,
Și într'însul a zidit
Pre strămoșul nostru, pe Adam,
Cu trupul din pămînt,
Cu osul din piatră,
Cu sângele din rouă,
Și cu ochii din marea,
Și cu duhul sfînt
Din duhul sfinției sale.
Și a văduț Dumneșeu că nu este bine
Să trăiască omul singur pre pămînt,
Și a adormit Dumneșeu
Pre strămoșul nostru Adam
Și-a luat o cōstă din mîna stîngă
Și-a zidit pre strămoșa noastră Eva
Și i-au deșteptat Dumneșeu ca dintr'un somn.
Iar Adam sculându-se ca dintr'un somn,
Țise: mulțumesc ție Dômne,
Că vădui os din osul mîeu
Și trup din trupul mîeu.
Iar Dumneșeu i au blagoslovit și-au țis :
Cresceți și vă înmulțiți, ca nisipul mării,
Ca stelele cerului, ca chedrii Livanului.

Iar d'atunci trăgându-se viță și sămînță
 Pîn' la acești doi fi ai domniilor vóstre,
 Iată se rógă la dumniavóstră, cinstiți părinți,
 De vă îndurați și-ı iertati, și-ı blagosloviți,
 Precum a blagoslovit Dumneđeú pe Avram,
 Și Avram pre Isac, și Isac pre Iacob,
 Și Iacob pre cei 12 patriarhi,
 Cări din nunta canagalelor eră aleși.
 Că blagoslovenia părinților
 Intăresce casele fiilor,
 Iar blestemul părinților
 Risipesce casele fiilor.
 Și al treilea rînd
 Tot acest cuvînt;
 Că Dumneđeú fiilor viața le-aú dăruit
 Și di de căsătorit,
 Că unuí pom înflorit
 Ce-ı vine vremea să înfloréscă.
 Așá a venit vremea și la acești
 Doi fi ai domniilor vóstre
 Să se căsătoréscă.
 Fiind la dumniavóstră născuți, crescuți,
 Vor fi luat multe greșale
 Cum și câmpul cu erbele;
 Când poruncesce Dumneđeú câmpuluí,
 De se usucă verdéța ierbei,
 Așá și dumniavóstră, cinstiți părinți,
 Tóte să le primiți,
 Și tóte în pămînt să le lăsați
 Și pre fií voștri iertati,
 Ca să fie de părinți întăriți
 Și de Dumneđeú blagosloviți
 In veci. Amin (1).

Cât se citește iertăciunea, părinții miresei și ea singură de obiceiú plâng; după citire e momentul cel mai mișcător de blagoslovenie; fără voe și se umplu ochii de lacrimi. Apoi nănașa ia de mână mirésa ș'o scóte din casa părintéscă ca s'o așede în trásură, în care dimpreună merg pînă la casa mirelui. Carnavalul se pornesce în aceeași ordine, cum aú venit cu mirele după mirésă.

E de însemnat, că părinții miresei nu numai nu aparține la cununic, ba și n'aú voe a petrece vr'o lécă pe fică-sa.

Apropíindu-se mirésa de casa mirelui, muma lui, ori de nu-ı ea, una din cele mai aprópe nemuri ese pe prag cu doué pahare de vin pe-o farfurie; mirésa, gustând dintr'amîndoué paharele, sărută mâna mamei mirelui și împreună cu ea in-

(1) Și mie un pahar de vin, adaogă une ori în ritmă oratorul.

tră în casă, unde pe mirésă o aşedă la masă. Dinaintea miresei pune o pâine ne începută şi-o farfurie cu solniţă şi pahare. Megieşii din sat şi cunoscuţii în genere vin cu hiritisire. Fie-căruil din óspeţi mirésă le dă câte un pahar, pe care-l umple cu vin vornicelul. Primind hiritisire, mirésă sărută la cei mai onoraţi din vizitatori mâna; iar vizitatorii din parte-le sînt datorii a jertfi ceva în folosul soţilor viitori: unul pune pe farfurie parale, altul aduce vr'o găină sau găscă etc., afară dinaintea casei cîntă musica şi tinerimea jăcă. Fie-care joc îl începe mirésă, iar musicanţii intră în casă şi cîntă câte un tuş, după ce cu marşul o scóte pe mirésă afară la joc.

A doua zi, adică duminică, se tocmesce nunta. Dis de dimineţă vorniceii cālări cu plosca plină cu vin, spânzurată peste umăr pe curea, se pornesc prin sat şi poftesc pe fie-care gospodar cu familia lui la nuntă.

După ce se strîng óspeţii, pe tineri îi duc la biserică. Înainte merge nănaşul cu mirele şi flăcăii; după dînşii nănaşa cu mirésă şi drujele ei, iar la urmă musicanţii. Tot drumul cîntă musica, iar flăcăii cînd şi cînd chiue fără de sine.

În biserică aştern sub piclórele celor tineri un lăcer, care d'acum rămâne proprietatea preotului (1). După sėvirşirea cununii, nēmurile şi cunoscuţii de faţă îi împróscă pe tineri cu grăunţe şi alune, dorindu-le sănătate şi aducēndu-le aminte că rod se cere de la Dumneđeu, dar la bogătie să nu prea caute.

De la biserică merg cu aceeaşi rînduală, şi pe pragul casei pe tineri îi întălnesc părinţii mirelui, hiritisăndu-i.

Pe acel timp vorniceii iar se pornesc prin sat şi poftesc la masa cea mare.

La acēstă masă cea mai onorată persoană e nănaşa: pe ea o aduc la casa celor tineri cu muzicanţii. Masa e numai pentru ómenii căsătoriti; excepţiune se face numai óspeţilor renumiţi holtei, boerilor, posesorilor şi drumeţilor «cinovnici» (funcţionari); totă tinerimea jăcă afară. La sfărşitul mesei unul din nuntaşi, luând într-o mână un colac, iar în alta o farfurie cu turte dulci, înconjoră óspeţii, dînd fie căruia să ia dulcēţă şi să pue parale. Aceste parale nănaşul le numără şi legāndu-le în hasma, le dă miresei; după acēsta

(1) Moldovenii — ţărani fărte bat cu biserică, strict ţin posturile şi tóte ceremoniile bisericēşti, de multe ori ne avēnd înţelegere de sensul lor. Un preot bun, harnic, cuminte şi cu consciinţa curată póte să aibă o influenţă bună spre desvoltarea ţăranilor. Pină în vremea de pe urmă pe multe locuri ţăranii se duc la preot după invēţătură în împrejurările grele a vieţii, şi un sfat cuminte şi bun a preotului se primcesce ca un zacon Preotului în tóte ceremoniile şi obiceiurile, cum şi la prasnic i se dă preferinţă şi locul dintăii.

nănașa, luând pe miri și pe mirésă de mână îi duce în cămăra nuntală, iar óspeții se împrăștie.

A douași se strâng la tinerii căsătoriți numai femeele în-căsătorite de petrec «uncropu» cu mare zgomot.

I. Halippa.

CULTIVAREA VIȚEI DE VIE

Albina sînt vre-o zece ani, de cînd s'a aflat cã și viile din România încep sã fie nimicite de *filoxerã*. In timp scurt, aũ fost nimicite vii tarã din cele mai renumite promontóre. Ađi, mãine, vom ajunge sã constatãm cã vinurile de Drãgășani, Cotnari, Odobesci, etc., aũ fost numai ca o poveste.

E de tot scurt timpul, de cînd s'a constatat perirea viilor prin *filoxerã* și vedem, cã prețul vinului s'a urcat fõrte tare, iar mergẽnd tot așã, se va ajunge, ca prin scumpețea lui, vinul sã fie bẽturã de lux.

A sosit timpul sã ne punem cu toții la lucru, sã nu așteptãm pînã ce va fi târziu. Va țice cine-vã cã e prea costisitor lucru, și cã are statul destule pepiniere de lose americane, în cãt põte îndestulã pe toți proprietarii.

Credẽnd cine-vã acẽsta, greșesece, cãci statul nu va putẽ împãrți atãtea lose și altoi ca sã îndestulẽscã pe toți, pentru aceea trebuie sã ne punem la lucru fãrã a se mai așteptã vre-un ajutor de unde-vã.

Posiția dëlurilor din România este dintre cele mai acomodate pentru prãsirea viilor. Dacã s'ar plantã cu vițã de vie tõte locurile de pe cõstele dëlurilor ce sînt potrivite pentru sãdire, s'ar deschide un noũ isvor de venit destul de mare pentru țara întregã.

Ar fi fõrte la loc, ca toți țãranii de pe la podgorii sã fie inițiați în cultivarea viței altoite, care e cu mult mai rentabilã ca cea veche. Cãte parale s'ar cãștigã, cãt venit și-ar putẽ face sãtenii locuitorii pe la podgorii!

Ni se pare grea procedura nouă de sădire, dar nu e așa de grea ca să nu se pôtă face cu succes.

În timpul iernei sau chiar și tòmna, rigorizăm locul ce voim să-l sădim, săpând pămîntul la afundime de 50—100 centimetri și lăsăm să degere, iar în primăvară plănuiim rîndurile cu araci sau prăjinî, semnând locul unde are să fie butucul.

Sădim după socotelă vița americană, care la un an trebuie să o altoim, ori punem de-adreptul altoiului fie cu sau fără rădăcină. Atât un rînd de sădire, cât și cea-lalt, în al 3-lea an încep a produce rod frumos.

Să nu stăm disperați, privind viile nimicite, căci prin acêsta nu ajungem la nimic, ci trebuie să ne punem cu tótă silința să începem lucrarea.

Cine a probat cu sădirea viilor altoite, se bucură de un folos destul de mare.

Petru Vancu.

Învătător-diriginte și vier.

DATORIA DE OM

În ziua de 13 Maiu a. c., d-l I. Kalinderu, a vizitat școlă și pe mulți săteni, locuitori din com Șegarcea de pe Domeniul Corónei, unde cu tótă buna-voința și interesul părintesc a căutat să se întreină discutând cu sătenii diferite cestiuni agricole, economice, etc., punend în evidență grija ce se urmărește de onor. Administrație, pentru locuitorii de pe Domeniul Corónei.

La școlă a fost primit de toți elevii cu cântări patriotice și naționale. Apoi cu o deosebită manieră, cu tact pedagogic, d-l Ión Kalinderu se apropie de școlari, cărora le propune diferite cestiuni cu privire la familia lor, la învățatura ce primesc în școlă; la patria lor și în fine la Suveranii țarei noastre.

Mulți din elevii școlii au reprodus frumoșe dialoguri și poesiî patriotice, pentru care d-sa adresează mulțumiri învățătorilor școlii.

Eră frumos de vedut în aceste momente bucuria ce se vedeă pe fețele tutulor sătenilor fruntași din comuna Șegarcea, cari se adunase la școlă.

Acî în mijlocul copiilor, înconjurat de învățătorii școlii și față de săteni, d-nul Ion Kalinderu adresează înțelepte staturi copiilor și tutulor celor de față, îndemnând pe săteni a iubi școlă și a se ocupa de educațiunea fiilor lor. Și în esență arată tutulor datoria de a se sădi în inima copiilor iubirea patriei și a dinastiei; de a se sădi principiile de frăție și de onóre, cari sint fala omului cinstit și a bunului cetățen.

După acestea cu o nespasă mulțumire sufletescă, singur distribuie școlarilor «cu notă mare» diferite cărți de cultura pomilor roditori, de D. G. Ionescu; Cultura albinelor, de Marin Petrescu; Noțiuni de economia vitelor, de V. S. Brezcanu, etc., precum și în mare număr portretul M.

S. Regelui și M. S. Reginei, care va forma o podobă în casa fie-cărui elev.

Pentru toți cei d'acii, visita d-lui Ion Kalinderu, adm. Domeniilor Coronei, lasă frumoase amintiri în tot-d'a-una.

Paul Popescu.
Inv. diriginte, Dolj.

Câinele San-Bernard

Dacă se zice de obicei «câinele este amicul omului», de sigur că rasa de câini care justifică mai bine această reputație este aceea numită *San-Bernard*, după numele unei mănăstiri din munții Alpă (Elveția).

Elveția e o țară plină de frumuseți naturale: munți înalți, ghețare, prăpăstii, . . . atâtea atracțiuni pentru

Câinele San-Bernard.

visitatori. De aceea și vin mulți, mai ales Englezii. Ei se urcă curagioși pe înălțimi mari, se duc pe

drumuri puțin umblate și adesea se rătăcesc și se expun la pericole mari. Aci iarna e foarte grea, ține vre-o opt luni. De la începutul lui Octombrie începe să ningă și zăpada se așează în grămeți, cari ajung adesea la 3 metri de înălțime.

Vē închipuiți ce grozăvie trebuie să fie să te rătăcesci prin asemenea locuri și pe asemenea vreme. De aceea, călugării din mănăstirea de care vorbirăm au învățat câinii lor să mērgă prin zăpadă și unde aud strigăte să alerge.

Un nenorocit care a cădut în zăpadă și nu mai are speranță de scăpare, dacă e auđit de un câine de aceștia, e mîntuit. El sosescē îndată străbătând nămeți mari, căci e mare și foarte voinic; se apropie de om și-ī arată butoiașul ce are legat de gât în care se găsește vre-o băutură întăritore. Dacă omul e prea slăbit și nu se pōte ridică, el îl ia pe sus și-l tîrăscē pînă la o șosea, unde trec ómenī sau îl duce chiar pînă la mănăstire.

Radu.

Culesul, conservarea și transportul pómelor.

ori cât de bine ar îngriji cine-vă pomii pînă la timpul când să se folosescă de ródele lor, adică pînă la cules, ostenéla îi va fi în zadar dacă nu va urmă regulat cu aceste operațiuni și după cules.

Timpul culesului variază după deosebitele varietăți de pomi.

Pómele se cunosc că sînt cōpte atunci când au un miros plăcut destul de desvoltat, și încep a cădē singure din pom când timpul este destul de liniștit și fără vînturi. Merele și perele se mai cunosc că sînt cōpte atunci când simburii a început a se înegri și se mișcă în căsuțele lor, prunedele când li se sbârcescē pîlița; iar pentru cele-l-alte póme se cunosc că sînt cōpte atunci când sînt dulci, zemóse și moi. Nicī odată nu trebuie a ne grăbi cu culesul pómelor înainte, căci le vom vinde mai pe urmă pe nimic. Prețul lor se pōte urcă dacă vor fi cōpte și bine ținute.

Culesul nu trebuie să se facă scuturând pomii sau bătându-i cu prăjina, căci cu asta facem un rău foarte mare rupând crăcile și rămurelele acelea cari în viitor ar da fructe; afară de asta pomele prin căderea lor jos isbindu-se de pământ se sdrobesc, ne mai putându-se conserva și astfel avem o pierdere destul de însemnată.

Culesul trebuie să se facă cu mâna prin ajutorul unei scări simple sau duble, punându-le în coșuri și umblând binișor cu ele ca să nu se lovească unele de altele căci se vatamă. În casuri când nu se poate culege cu mâna în nici un mod, punem rogojină sau paie de desubt, se scutură de pom odată că să cadă pomele, se adună numai de cât cele cădute așa că scuturând al doilea să nu cadă peste cele d'întăiu și așa se urmăzează pînă ce cad toate.

Pomele destinate a se ține peste iarnă trebuiesc culese cu cea mai mare îngrijire căci cu cât sînt mai sănătoze cu atît se păstrează mai bine și cu atît prețul lor se urcă din ce în ce mai mult.

Când pomele s'au cules cu îngrijire, trebuiesc lăstate două pînă la trei zile într'un loc uscat, și răcoros; după aceea se pot duce la locul destinat care trebuie să fie întunecos, căci lumina le face rău.

Pivnițele sînt cele mai bune pentru conservatul pomelor, ele trebuiesc însă să fie goale, uscate, răcoroase și întunecoase, să aibă o singură ușă și o ferăstră mică la răsărit sau miadă-dî. Acestă pivniță să fie bine curățită. După ce s'au așezat pomele într'însa, trebuie a se deschide ușa și ferăstra din când în când pentru a se aerisi.

În pivniță se pun cu cînda în sus pe nisce policiore cari să fie curate, netede și acoperite cu mușchi uscați sau rumegătură de ferăstrău de brad. Nu este bine a se pune mai mult de trei straturi (rînduri) de pome unul peste altul pe o poliță. După ce s'au așezat, din când în când, e bine a se căuta pomele spre a alege pe cele stricate.

Pomele se mai pot păstra și în buți sau butoie fiind desfundate la un cap, învelindu-le cu hîrtie pe fie-care aparte, sau cu paie în modul următor: se aședă vasele în pivniță sau într'o cameră care să fie răcoroasă, punem un strat de paie, după aceea un rînd de pome, și tot astfel se urmăzează pînă ce se pun toate.

Când vrem să ducem pomele la distanțe mari, le pu-

nem în coșuri, lădi sau cutii. În acest caz culesul îl facem mai înainte de cîcere cu câte-vă țile. Pomele culese se lasă să stea două sau trei țile și după aceea se așază în mușchi, frunză, hîrtie sau plévă.

Vasele în cari transportăm pomele trebuie să fie mai mult late de cât înalte, transportul trebuie făcut ușor, ca să nu se facă sdruncinături prea mari, fiind vătămătoare.

Nimic nu este mai avantajos pentru un om care să ocupe cu cultura pomilor de cât a desface pome frumoșe și sănătoșe și cât se pôte mai târziu.

Ión C. Tomoială.

Voci din public despre cartea d-lui Coșbuc

Domnule Redactor,

N'am cuvinte în de ajuns a lăudà meritele d-lui G. Coșbuc, autorul cărței «Răsboiul nostru pentru neatîrnare» pe care citind-o cu nesafîi, am constatat marea ei valóre.

Intr'însa se vede curagiul, iubirea de patrie și nesocotința de viață a armatei noastre din campania 1877—78. Este o carte unică în felul ei de mult preț.

Ei o socotesc ca cea mai bună carte, ce n'ar trebui să lipsescă din nici o bibliotecă a școlelor de ori-ce grad din România.

Este cartea ce trebuie, ne-aperat, a fi citită de totă suflarea ostășescă, de toate gradele, mai ales, cei-ce n'au vățut răsboiul nostru ultim. Este cea mai nemerită a se da la premi absolenților de ori-ce curs, în locul altor mai de puțină importanță. Se pôte citi cu folos și în școlele de adulți.

Prețul de 95 bani e fôrte mic, și la 6 exemplare dă pe al 7-lea gratis.

Nimeni n'ar trebui să cruțe 95 bani să și-o procure prin redacția revistei «Albina», spre a se convinge de netăgăduita ei valóre.

N. Ghinescu.

Învăț.-Muscel.

SOCIETĂȚI CULTURALE

Cu terminarea conferințelor didactice ale învățătorilor din județul Ilfov, s'au votat și statutele societăței «Cantinele școlare și cercurile culturale din județul Ilfov.»

Aceste statute au fost propuse de harnicul revisor școlar Radu Dobrescu.

Cu votarea lor s'a'au ales și consiliul provisoriu format din 12 membri și anume: președinte, Simion Basilescu, dirigintele școlii din comuna Radovan; vice-președinti, d-nii Moise Simionescu și Petre Herășescu, învățători; secretari, d-nii Gheorghe Timuș și Atanase Bădulescu învățători; cenzori, d-nii Păun Gilorteanu și preotul Alexandru Popescu, învățători; membri, d-na Aglaia Dumitrescu, directoarea școlii de fete din Oltenița, d-na Vasilescu, d-nii N. Iordănescu și N. Constantinescu învățător; casier, d-l T. Mirodotescu, învățător.

Indemnăm din tot suflul și pe cei-l-alți învățători din țară a imita pe colegii lor din Ilfov.

Serbare școlară

În seara zilei de 17 Ianuarie 1899, s'a dat o serată la școala comunei Broscarii, plasa Ocolu, jud. Mehedinți, în scop de a se procura cele necesare școlii. Petrecerea a fost încântătoare și a durat de la 8 seara și pînă la ora 5 dimineața. Lume multă din toate clasele societății și de prin comune vecine. Beneficiul de lei 70 s'a oferit la contul clopotului ce s'a cumpărat și care face serviciu întregii comune, fiind mare și sunându-se la ore hotărâte. Amintesc că este singura școală din jud. Mehedinți care are un asemenea clopot, și că sub-semnatul sint primul inițiator al serbărilor școlare și seratelor în comunele rurale din Mehedinți.

Poporul este foarte primitiv de asemenea petreceri bine conduse.

G. I. Tomescu.

INFORMAȚIUNI ȘCOLARE

Maî mulți părinți de familie ne-au cerut să publicăm condițiile de admitere în diferite școli ale Statului. Dăm astăzi câte-va informațiuni de această natură. Vom continua.

La seminariile din Iași, Roman, Curtea-de-Argeș și Râmnicul-Vâlcea, se va ține concurs la 1 Septembrie 1899, pentru locurile vacante de bursieri și solvenți.

În seminarul central București, clasa IV sint 8 locuri;

În seminarul «Veniamin» din Iași, clasa IV, 42 locuri;

În seminarul «S-tu Gheorghe» din Roman, clasa I, 49 locuri;

În seminarul din Curtea-de-Argeș, clasa I, 15 locuri;

În seminarul din Râmnicul-Vâlcea, clasa I, 28 locuri.

Dispozițiunile privitoare la acest concurs sint:

Tote cererile de înscriere se adresează direcțiunii seminarului, unde voiesce candidatul a concura, cel mai târziu pînă la 27 August.

O dată cu cererea de înscriere la concurs, fie-care candidat trebuie să prezinte următoarele acte:

A) Pentru clasa I:

1) Act de naștere, prin care să se constate că are vârsta între 12 și 13 ani

2) Act de vaccinare sau dovadă că a zăcut de vîrsat;

3) Act de botez;

4) Act doveditor că este român; acest act va fi dat de primărie;

5) Certificat de absolvirea cursului primar complet;

6) Certificat de bună purtare, liberat de direcțiunea școlii unde a urmat cursul primar.

B) *Pentru clasa IV:*

- 1) Act de naștere, prin care să se constate că are vîrsta între 15—16 ani;
- 2) Act de vaccină saŭ dovadă că a zăcut de vîrsat;
- 3) Certificat prin care să se constate că a absolvit 3 clase gimnasiale, saŭ un alt curs secundar, declarat echivalent;
- 4) Certificat de bună purtare, liberat de direcțiunea școlii unde a urmat;
- 5) Act doveditor că este român; acest act va fi dat de primărie, și
- 6) Act de botez

La 1 Septembrie se va face examinarea medicală a tuturor candidaților in-scriși. Medicul va respinge pe toți cei ce nu sînt de constituție excelentă pe toți cei nedevoltați saŭ cari au simptome de boli ereditare, precum și pe cei cari nu au o înfățișare portivită cerințelor canonice pentru acei ce doresc a deveni preoți.

De asemenea vor fi respinși, chiar înainte de începerea concursului, acei candidați cari nu vor întruni condițiunea de a avea o voce frumoasă și justă.

Candidații admiși și cari vor poseda actele în regulă vor fi supuși la 2 serii de probe, scrise și orale.

Probele scrise vor fi:

A) *Pentru clasa I:*

a) Din limba română (o pagină dictată în care să se aprecieze corectitudinea limbei și caligrafia).

Subiectul se va alege din religie;

b) Din aritmetică (un exercițiu ușor cu numere întregi saŭ decimale).

B) *Pentru clasa IV:*

a) Din limba română (o compoziție ușoră, narațiune, scrisoare, etc.);

b) Din aritmetică (o problemă de forța celor ce se dau în clasa III a liceului clasic) și

c) Din caligrafie (o pagină dictando și alta caligrafie propriu zisă).

Examenele înscrise se țin la 2 Septembrie.

Pentru fie-care probă scrisă se acordă cel mult o oră și jumătate.

În ziua următoare, după terminarea examenului înscris, se începe examenul oral.

Probele orale vor fi:

A) *Pentru clasa I:*

a) Întrebări asupra limbei române;

b) Istoria și Geografia țării;

c) Matematici (exerciții ușore);

d) Întrebări asupra istoriei sacre.

B) *Pentru clasa IV:*

Examenul oral se va face asupra materiilor coprinse în programul celor 3 clase gimnasiale clasice: Cestiuni asupra limbei române, limbei latine, matematicilor, istoriei și geografiei.

La liceul S-tu Sava din București sînt 6 locuri de bursieri și 17 de solvenți;

La liceul Matei Basarab din București, 4 bursieri, 6 solvenți;

La liceul internat din Iași, 20 bursieri 20 solvenți.

Dintre cari cel puțin $\frac{1}{4}$ sînt rezervate în fie-care internat fiilor de sătenți (1) cari s'au distins la studii și purtare în școlile rurale, și cari se vor da tot prin concurs.

Concursul se va ține în localul liceului respectiv, între 1—10 Septembrie, în fața unei comisii, instituită dintre profesorii liceului de către inspectorul general, și va avea de obiect materia clasei inferioare celei în care doarece a intra candidatul.

(1) Între cari se numără fiul de preot și fiul de învățător.

Părinții sau tutorii concurenților la bursele vacante, vor aduce liceului, cel mai târziu până la 25 August, o cerere, însoțită de actele mai jos specificate.

Pentru fiii de orășeni aceste acte sînt :

- a) Actul de naștere al candidatului;
- b) Actul de revaccină sau dovadă că a zăcut de vîrsat;
- c) Actul de paupertate al părinților, eliberat de primăria comunei unde ei domiciliază, sau un act de aceea ce are ca avere sau venit și din care să se constate că nu îi e în deajuns pentru întreținerea copilului.

Ambele aceste acte vor trebui să fie însoțite de certificarea administrației financiare a județului de reședință ;

- d) Certificatul de studii făcute.

Fiii de săteni, pe lângă actele de mai sus, vor trebui să mai prezinte încă un certificat din partea primăriei comunei lor de domiciliu, din care să se constate că părinții lor se ocupă cu agricultura mică, indicându-se aproximativ și întinderea de pămînt ce ei cultivă, precum și o recomandatie pe hîrtie ordinară, cu sigiliul școlii din partea dirigintelui, cum că a fost elev distins la studii și purtare.

Pentru a fi admiși la concurs, candidații vor trebui să fie români, lipsiți de mijloce și avînd etatea: orășenii de 10—12 ani pentru clasa I, de 11—13 ani pentru clasa II, de 12—14 ani pentru clasa III, ș. a. m. d.; iar sătenii de 12—14 ani pentru clasa I, de 13—15 ani pentru clasa II, ș. a. m. d.

Clasificarea concurenților se va face astfel :

Din lista fiilor de săteni se face un tablou cu cel întîiu eșit în clasificare, și anume cu atîtia cîte locuri sînt rezervate pentru ei prin lege — cu cei-lalți cari rămân și cu fiii de orășeni se formeză un al doilea tablou, în care se înscriu după ordinea de merit, și din acest tablou se declară admiși atîtia cîte locuri au mai rămas libere.

Societatea pentru învățatura poporului Român din Bucuresci

Se aduce la cunoștință, că în școala normală a Societății pentru învățatura poporului Român din Bucuresci, sînt vacante 41 locuri de bursieri și solvenți pentru anul școlar 1899—1900.

Condițiunile de admisibilitate sînt aceleași ca și pentru școlile Statului și de aceia se va prezenta :

1. Extract de naștere prin care să se constate că aspirantul are vîrsta între 14 și 17 ani împliniți;
2. Act de vaccină sau dovadă că a zăcut de vîrsat;
3. Un certificat al primăriei locale, prin care să se dovedească că e fiu de săten (se vor considera ca fii de săteni și copiii de muncitori agricoli cari locuiesc prin mică țirgușore, unde nu se află nici o școală secundară);
4. Certificat de absolvire a unei școli primare, urbane sau rurale;
5. Certificat de bună purtare liberat pe hîrtie netimbrată de direcțiunea școlii unde a absolvit cursul primar.

Cererile de înscriere la concurs ale aspiranților la locurile vacante din această școală, se vor adresa între 15 și 31 August a. c., la direcțiunea școlii, strada st. Ecaterina, Bucuresci.